

Patronat honorowy Starosty Bocheńskiego

Przemierzając powiat bocheński spotykamy cenne zabytki, które na trwałe wpisały się w krajobraz Bocheńszczyzny. Ich różnorodność i wielość decydują o atrakcyjności powiatu. Największą sławą cieszy się Kopalnia Soli w Bochni i Zamek w Wiśniczu. Charakterystyczny akcent w krajobrazie stanowią także dworki, kościoły, przydrożne figury, kapliczki czy cmentarze żydowskie i wojenne. Na terenie powiatu znajdują się dwa obiekty wpisane na listę UNESCO tj. Kościół św. Leonarda w Lipnicy Murowanej oraz Kopalnia Soli Bochnia.

BOCHNIA

Kopalnia Soli w Bochni założona w 1248 roku kopalnia soli kamiennej jest jednym z najstarszych zakładów przemysłowych w Europie i Polsce. W wyniku eksploatacji kopalni powstał labirynt solnych korytarzy i komór. W 2013 roku bocheńska kopalnia została wpisana na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, ul. Campi 15,

Bazylika Św. Mikołaja w Bochni to gotycka świątynia z XV w. Autorem projektu wystroju, witraży, stalli, ołtarza, obrazu św. Kingi oraz polichromii ścian kaplicy św. Kingi jest **Jan Matejko**.

Kaplica św. Rozalii w Bochni pochodzi z drugiej połowy XIX w. i związana jest z żywym wówczas kultem św. Rozalii. O jej wstawiennictwo modlono się podczas licznych jeszcze w tym czasie epidemii cholery, dżumy lub tyfusu.

Kaplica na Murowiance wzniesiona została w stylu klasycystycznym. We wnętrzu warto zobaczyć przedstawienie „danse macabre” w postaci 14 obrazków.

Muzeum Motyli Arthropoda w Bochni to największa stała ekspozycja motyli świata w Polsce licząca ponad 5 tysięcy okazów motyli dziennych i nocnych pochodzących z całego świata. Zbiór jest uwieńczeniem pasji kolekcjonerskiej kolejnych pokoleń Państwa Kobielów; ul. Tadeusza Czackiego 9

Cmentarz Żydowski w Bochni założony w 1872 r., zachowało się prawie 700 nagrobków. Na cmentarzu znajduje się kwatery żołnierzy poległych w czasie I wojny światowej, austriacki cmentarz wojenny nr 313 Bochnia.

NOWY WIŚNICZ

Zamek Kmitów i Lubomirskich w Wiśniczu jest najcenniejszym dziełem architektury rezydencjonalno-barokowej w Polsce. Najstarsza część zamku została wzniesiona w XIV w. przez Kmitów. Kolejna ważna przebudowa zamku nastąpiła w XVII w. za czasów Stanisława Lubomirskiego. Pałac otoczony jest fortyfikacjami bastionowymi.

Klasztor Karmelitów Bosych na terenie Zakładu Karnego w Wiśniczu to wybitne dzieło wczesnego baroku. Klasztor funkcjonował do 1783 roku. Od XIX wieku, aż do dziś służy on za więzienie. Ruiny klasztoru można obejrzeć raz w roku podczas odbywającego się w wrześniu „Weekendu z zabytkami Powiatu Bocheńskiego”.

Muzeum Pamiątek po Janie Matejce - Koryznówka - w Nowym Wiśniczu to zwyczajowa nazwa drewnianego domu wzniesionego w połowie XIX w. przez Serafińskich. Obecnie w części domu jest Muzeum biograficzne Jana Matejki, który przyjeżdżał tu często do szwagrostwa. Rodzina Serafińskich od pokoleń opiekuje się pamiątkami. W czasie II wojny gospodarze prowadzili tu działalność konspiracyjną i udzielali schronienia (np. Witold Pilecki); Stary Wiśnicz 278

Cmentarz Żydowski w Nowym Wiśniczu Najstarsze zachowane macewy pochodzą z 1667 r. Do dzisiaj zachowało się około 250 macew.

INNE MIEJSCOWOŚCI BOCHEŃSZCZYZNY

Wieruszyce - dwór obronny to jeden z najstarszych zachowanych XVI-wiecznych dworów szlacheckich w Polsce. Do połowy XVII w. tętnił życiem szlacheckiej rodziny Wieruskich. Obecnie właściciel przywraca dawną świetność budowli.

Zbydniów - zespół dworsko-parkowy położony na wzgórzu wśród pięknego parku. W XIV w. dobrami władali rycerze z rodu Zbigniewskich. Na przestrzeni wieków dwór kilkakrotnie zmieniał swoich właścicieli.

Tarnawa - zabytkowa brama jest pozostałością zespołu dworsko-parkowego z XVII w. Według źródeł historycznych majątek Tarnawa za czasów Jana Długosza dziedziczył Mikołaj Skarbek i hrabia Drużyna.

Kamionna - kolumna szwedzka to obelisk zbudowany w stylu toskańskim, usytuowany w polach w pobliżu parku podworskiego, wznoszący się ponad wsią na wysokości 414 m n.p.m. Kolumna stoi na mogile polskich żołnierzy, którzy polegli w walce ze Szwedami podczas potopu. Jerzy Lubomirski ufundował ją w 1656 roku.

Projekt realizowany przy wsparciu finansowym Powiatu Bocheńskiego

Chełm - Kościół pw. Narodzenia Jana Chrzciciela powstał w latach 1738-1749, ma charakter barokowy. W ołtarzu głównym znajduje się obraz Matki Bożej Niepokalanej Poczęcia z herbem zakonu bożogrobców, pochodzący z XVIII w.

Łapczyca - Kościół gotycki pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny z 1340 r. ufundowany przez Króla Kazimierza Wielkiego jako dar pokutny, położony przy historycznym Szlaku Bursztynowym, zwanym obecnie Via Regia Antiqua. Kościół zbudowano w całości z ciosów kamiennych.

CMENTARZE Z OKRESU WIELKIEJ WOJNY

To wyjątkowy element krajobrazu kulturowego Bocheńszczyzny. Na terenie powiatu jest ich ponad dwadzieścia.

Najwięcej w okolicach **Żegociny** i **Trzciany**, gdzie na przełomie grudnia 1914 i stycznia 1915 roku trwały zacięte walki w ramach wielkiej operacji Limanowsko-Łapanowskiej pomiędzy nacierającymi od wschodu wojskami rosyjskimi a próbującymi ich powstrzymać armiami austro-węgierską i pruską.

W 1916 roku przystąpiono do budowy monumentalnych cmentarzy, które miały upamiętniać zwycięstwo państw centralnych. Architektami tego przedsięwzięcia byli wiedeńscy specjaliści, którzy mieli stworzyć kwatery wojskowe, by te w przyszłości stały się miejscem pielgrzymek patriotycznych obywateli monarchii Habsburgów.

Powstały swoiste **cmentarze zgody**, bowiem leżą na nich żołnierze z niemal całej Europy i części Azji bez względu na kraj pochodzenia, wyznawaną religię i reprezentującą stronę konfliktu. Zwłaszcza cmentarz nr 310 w **Leszczynie** zalicza się do największych i najpiękniejszych w okolicy.

SZLAK ARCHITEKTURY DREWNIANEJ

Kościół św. Leonarda w Lipnicy Murowanej

W 2013 roku wpisany na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO jako perła średniowiecznej architektury drewnianej. Według tradycji zbudowany został w 1141 roku na miejscu gontyny pogańskiej.

Dworek Koryznówka w Nowym Wiśniczu

Dzwonnica przy bazylice św. Mikołaja w Bochni z początku XVII wieku.

Kościół w Brzeźnicy z 1635 r

Kościół w Gawłowie z XIX w., pierwotnie był to zbór ewangelicki

Kościół w Krzyżanowicach zbudowany w Bochni w 1699r. a potem przeniesiony i odbudowany w Krzyżanowicach w 1794r.

Kościół w Sobolowie z końca XVI wieku. Ze świątynią związana jest legenda dotycząca zamków w zakrystii...

Kościół w Łapanowie z 1529 r., wykorzystano w budowie elementy ciesielskie z poprzedniego kościoła średniowiecznego.

Kościół w Pogwizdowie z przełomu XV i XVI wieku.

Kościół w Rajbrocie z początku XVI w.

Spichlerz w zespole kościelno-plebańskim przy kościele w Rajbrocie z przełomu XVIII i XIX w.

Kościół w Chronowie z 1685 r.

Kościół w Rozdzielu z 1563 r. Według tradycji ufundowany przez króla Zygmunta Augusta.

PRZYRODNICZE I ETNOGRAFICZNE SKARBY BOCHEŃSZCZYZNY

(wybrane)

Geologiczny Park Piaskowców Grodzkich w Dawnym Kamieniołomie w Żegocinie to możliwość obserwacji unikalnych form geologicznych wyeksponowanych na stromych ścianach powstałych w trakcie wydobywania kamienia. Odsłonięte obiekty geologiczne tworzyły się około 120 mln lat temu. Teraz można oglądać tutaj to, co powstało w morzu, które było częścią dużego Oceanu Tetydy. Były kamieniołom jest obiektem wyjątkowym dla geoturystów oraz dla wszystkich, których urzekają twory przyrody. Na stokach jak i na szczycie parku można również podziwiać bogatą florę i faunę tego terenu.

Kamień Grzyb to rezerwat przyrody nieożywionej we wsi Połom; to 7-metrowej wysokości piaskowa skała, obok której znajduje się kilka głazów. Miejsce z historią w tle...

Kamienie Brodzińskiego to pomnik przyrody, na pograniczu miejscowości Lipnica Górna oraz Rajbrot. To bardzo malownicza grupa 9 skał w kształcie baszt, grzybów, ambon i skalnych występów. Największy z ostańców zwany Wielkim Kamieniem ma wysokość ok. 10 m i długość 16 m. Znajduje się na szczycie wzgórza. Głazy to ostańce wierzchowinowe, tzw. twardzielce – twarsze skały, które przetrwały erozję. Czas ich uformowania do obecnej postaci liczy się na kilkaset tysięcy lat (czas powstania samych skał to ponad 65 mln lat). Miejsce z legendą...

Ekomuzeum w Sobolowie mieści się w drewnianym, stylowym domku, którego parterowe ściany zostały wplecione z wikliny. To efekt ponad 20 lat pasji i prywatnej inicjatywy pana Józefa Kluby. Na muzealnej ekspozycji można obejrzeć przedmioty i narzędzia używane w gospodarstwach rolnych w ubiegłym stuleciu. Na bogatą kolekcję składają się m.in. młynki do zboża, żarna, stare żelazka, zegarki, a także unikatowy zbiór kołowrotek i konny kierat.

Plenerowy Ośrodek Edukacyjny Frankówka Mała

To miejsce dla indywidualnych turystów i grup - przestrzeń bezpiecznego odpoczynku oraz poznawania kultury, tradycji i historii regionu. Gospodarze organizują warsztaty historyczno-kulinarne, z wykorzystaniem pieca chlebowego! Na wielkiej łące można obserwować przyrodę i planować kolejne etapy w **odkrywaniu bocheńskiej krainy**☺☺☺

Zapraszamy na Bocheńszczyznę!

Projekt realizowany przy wsparciu finansowym Powiatu Bocheńskiego

POWIAT BOCHEŃSKI
SKARBNIKA MOŻLIWOŚCI